

מדוע צחק הדג?

ליד הארמון המלך עברה אשת הדייג כשהיא מכריזה על הדגים שלה. בדיוק אז המלכה הופיעה בחלון. המלכה קראה לאישה ואמרה לה להראות לה את סחורתה. באותו הרגע דג גדול קפץ בתוך הסל.

"זה זכר או נקבה?" שאלה המלכה "אני רוצה לקנות דג נקבה."

הדג ששמע זאת פרץ בצחוק.

"זה זכר" ענתה אשת הדייג, והמשיכה בדרכה.

המלכה חזרה כועסת לחדרה. המלך שהרגיש בכך שאל מה הפריע לה. "אינך מרגישה בטוב?" שאל. "לא, אבל הרגיזה אותי מאוד התנהגותו של דג. אישה עברה פה עם דג בסל, וכששאלתי אותה האם הוא זכר או נקבה הדג צחק בגסות רבה."

"דג צוחק! זה לא יתכן! את חולמת!"

"אני לא טיפשה. אני מדברת על מה ששמעתי באוזניי וראיתי בעיניי."

"מוזר מאוד. אבל יהיה כך. אני אבדוק את המקרה."

למחרת המלך סיפר לווזיר שלו את מה שאמרה המלכה וציווה עליו לחקור את הדבר, לחזור אליו עם תשובה תוך שישה חודשים, ואם לא ימצא הסבר לצחוקו של הדג, יומת. הווזיר הבטיח לעשות כמיטב יכולתו, למרות שבטוח היה כמעט כי ייכשל. במשך חמישה חודשים הוא עבד וחקר ללא ליאות מדוע הדג צחק. הוא חיפש תשובות בכל מקום ומכל איש. הוא התייעץ עם חכמים ומלומדים, עם בקיעים במגיה השחורה ובכשפים, ועם בעלי תעלולים שונים. אבל איש לא יכול היה להסביר לו את הדבר. הוא חזר מיואש והתחיל כבר לסדר את ענייניו לקראת מותו הבטוח, כי היה לו ניסיון מספיק כדי לדעת שהמלך לא יוותר לו, ויקיים את איומו. הוא גם המליץ לבנו לצאת לדרך לזמן מה, ולהישאר מחוץ לארמון עד שכעסו של המלך יירגע. הבחור הצעיר שהיה נאה וחכם, יצא לדרך והלך לאן שהגורל הוביל אותו. הוא הלך ימים

אחדים ובדרך פגש איכר זקן שהיה בדרכו הביתה.

הזקן מצא חן בעיני הצעיר וזה ביקש להתלוות אליו. האיכר הסכים והם הלכו ביחד. היה יום חם והדרך ארוכה ומעייפת. "האם אינך חושב שהיה יותר נעים אילו היינו נושאים זה את זה?" "איזה שאלה טיפשה" חשב האיכר הזקן, אך לא ענה.

הם המשיכו ועברו ליד שדה תבואה מוכנה לקציר. השדה נראה כמו ים של זהב והשיבולים נעו הנה והנה ברוח קלה. "זה נאכל או לא?" שאל הצעיר. האיכר לא הבין את מובן השאלה וענה "אינני יודע."

אחרי זמן מה שניהם הגיעו לקרבת עיירה גדולה. הצעיר נתן לאיכר אולר גדול ואמר "קח את זה, ידידי, והשג שני סוסים עם זה. אבל זכור להביא אותם חזרה כי הוא יקר מאוד."

הזקן, משועשע למחצה וכועס למחצה, דחה את האולר ומלמל שידידו כנראה טיפש או שהוא מנסה לעשות טיפש ממנו. הצעיר לא הגיב והם הלכו בשתיקה עד שנכנסו לעיר, שהיה לא הרחק מביתו של האיכר. הם עברו בבזאר ונכנסו למסגד, אך איש לא בירך אותם ולא הציע להם להיכנס ולנוח. "איזה בית קברות גדול!" אמר הצעיר. "למה הוא מתכוון" חשב הזקן "כשהוא קורא בית קברות לעיר מלאה אנשים חיים?" ביציאה מהעיר הובילה דרכם דרך בית קברות, שם אנשים אחדים התפללו ליד קבר, וחילקו לחמניות ודברי מאפה שונים לעוברים בדרך, לזכר יקיריהם שנפטרו. הם קראו לשני עוברי אורח ונתנו להם כמה שרק יכלו. "איזו עיר נהדרת!" אמר האיש הצעיר. "האיש הזה מטורף כנראה" חשב האיכר הזקן "מעניין מה הוא יגיד עכשיו. אולי יקרא לאדמה מים ומים אדמה, או ידבר על חושך

איפה שיש אור ועל אור איפה שחשוק" אך הוא אמר זאת רק לעצמו ולא דיבר. הדרך הובילה מעל נחל, וכדי לעבור אותו הזקן חלץ את נעליו והוריד את מכנסי פאיג'מאס שלו, אך הצעיר נכנס למים בנעלים ומכנסיים.

"מעולם לא ראיתי טיפש כזה, במעשיו ובדיבור" חשב הזקן לעצמו. אך הצעיר מצא חן בעיניו והוא חשב שהתנהגותו של הבחור ישעשע את אישתו ואת בתו. לכן הזמין אותו לבוא לביתו ולהתארח ימים אחדים.

"תודה לך" ענה הצעיר "אך קודם עלי לדעת האם הקורות של ביתך חזקות מספיק?" האיכר הזקן עזב אותו ונכנס לביתו תוך צחוק רם. "שם בשדה עומד אדם" אמר אחרי שבירכו את חזרתו "הוא הלך איתי חלק גדול מהדרך ורציתי להזמין אותו להתארח כאן. אבל הבחור טיפש כזה שאינני יכול כלל להבין אותו. הוא רוצה לדעת האם קורות ביתנו חזקות. הוא כנראה משוגע" ופרץ שוב בצחוק.

"אבא" אמרה בתו של האיכר, בחורה חריפת סכל וחכמה "האיש הזה, מי שלא יהיה, איננו טיפש כפי שאתה חושב. הוא רק רצה להיות בטוח שאתה יכול להרשות לעצמך לארח אותו."

"אך, כמובן" ענה אביה "אבל אולי תוכלי להסביר לי כמה מהדברים האחרים המוזרים שלו. כשהלכנו בדרך הוא הציע שאני אשא אותו והוא אותי, כי כך יהיה לנו מעניין וקל יותר."

"אבל אבא" אמרה הבחורה "הוא התכוון שתספרו סיפורים זה לזה, כי כך יעבור לכם הזמן נעים יותר."

"אך, כן. אבל כשעברנו ליד שדה תבואה הוא שאל האם היא נאכלה כבר."

"ואתה לא הבנת, אבא? הוא פשוט רצה לדעת האם בעל השדה נתון בחובות. כי אם כך, התבואה היא כאילו נאכלה כבר, כי כל היבול ילך לנושאים שלו."

אנשים שנכנסים יחפים לנחל זורם ועוברים
כך על האבנים החדות. כל תנועה לא זהירה
עלולה להפיל אותם והם יירטבו מרגל ועד
ראש. הידיד הזה שלך הוא חכם מאוד. היית
רוצה להכיר אותו ולדבר אליו. "טוב" אמר
האיכר "אלך להביא אותו הנה?"
"אמור לו, אבא, שקורות ביתנו חזקות מאוד,
אז הוא יכנס. אני אשלח מתנה לאיש זה, כדי
שידע כי נוכל לארח אותו." והיא קראה
למשרת ושלחה לצעיר קערת שמנת, שתים
עשרה לחמניות, וכד חלב ואמרה למסור לו
את הדבר הבא "ידידי, הירח מלא, שתים
עשרה חודשים הם שנה והמים גולשים בים."
בנו הקטן של המשרת ראה את הדברים
הטובים שנושא אביו וביקש שיתן לו קצת
מהאוכל שבידיו. המשרת נתן לו קצת ואת
היתר מסר לצעיר יחד עם המסר של הבת.
"ברך את העלמה ממני" אמר הצעיר "ואמור
לה כי הירח הוא חדש, שאני מוצא רק אחת
עשרה חודשים בשנה והמים לא גולשים כלל
מהים."

"כן, מובן! מובן! אך כשהתקרבו לעיר הוא
הציע שאשיג שני סוסים עם האולר שלו
ושאקפיד לא לאבד את האולר."
"הרי כשהולכים בדרך שתי מקלות הן טובות
כמו שני סוסים. הוא רק ביקש שתחתוך שתי
מקלות חזקות ותחזיר לו את האולר."
"אני מבין" אמר האיכר "כשעברנו בעיר לא
פגשנו כל מכר ואיש לא הזמין אותנו לאכול או
לנוח, אבל כשעברנו בבית קברות נתנו לנו
מאפה שונה ולחמניות. והבחור קרא לעיר
בית קברות ולבית הקברות קרא עיר."
"גם זה מובן, אבא. אנשי העיר, למרות שהיא
מלאה חיים וניתן לקבל הכל בה, לא קיבלו
אותכם יפה ולגביכם העיר הייתה כמו מתה.
אבל בבית הקברות קיבלו אותכם יפה, וכיבדו
אותכם."
"נכון, נכון" אמר הזקן "אבל כשעברנו בנחל
והוא נכנס למים בלי לחלוץ נעליים ולהוריד
מכנסיים."
"אני מתפלא מחוכמתו" השיבה הבחורה
"כבר פעמים רבות חשבתי כמה טיפשים הם

המשרת לא הבין כלום מדבריו, אבל מסר אותם לבחורה, כפי שנאמרו לו, הגניבה התגלתה, והוא נענש.

אחרי זמן מה הצעיר הופיע יחד עם האיכר הזקן. קיבלו אותו יפה מאוד והתייחסו אליו כמו לבן של אדם חשוב, למרות שלא ידעו כלום על מוצאו. בן הווזיר הבין שבתו של האיכר חכמה מאוד ולכן סיפר לה הכל, על הדג הצוחק, על אביו שעומד למות ועל מנוסתו שלו עצמו, והוא ביקש את עצתה. "הצחוק של הדג" אמרה הבחורה "שהוא הסיבה של כל הצרות האלה, הוא סימן שמישהו בארמון התחפש לאישה וזומם להרוג את המלך."

"נהדר! נהדר!" קרא בן הווזיר "יש עוד זמן להציל את אבי ממוות ואת המלך מסכנה." למחרת הוא יצא, יחד עם בת האיכר, לדרך חזרה לארמון. ברגע שהגיעו לשם מצאו את הווזיר המבוהל וסיפרו לו את הסבר צחוקו של הדג. הווזיר מיהר אל המלך וחזר על החדשות שבנו הביא.

"לא יתכן!" אמר המלך. "אבל זאת האמת, הוד מלכותו" ענה הווזיר, והוסיף את מה שבת האיכר אמרה לו "כדי להוכיח זאת צווה לחפור בור עמוק, לאסוף את כל המשרתות שבארמון ולומר להן לקפוץ מעל הבור. תכף נדע האם אין גבר מחופש ביניהן." כך אמנם היה ורק אחת מהמשרתות הצליחה לקפוץ מעל הבור. ואמנם זה היה גבר!
המלכה הבינה עכשיו למה צחק הדג, כשהיא שאלה אם הוא זכר או נקבה. היא קיבלה את ההסבר וחייו של הווזיר נצלו.
מיד אחרי כן בן הווזיר התחתן עם בת האיכר, והם חיו עוד זמן רב באושר.